

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) גם' ולא יכרת כל נשר
עוד חמי המצול ולא יהיה
עוד מבור לשוחת הארץ
וכתיב ולא יהיה עוד
המים: (ב) שם וכדרכי
אין: (ג) שם נפיקא יכבה
ה' וכן יככם אליהם כלל:
(ד) תוש' דיה ושומר וכו'
וייל דא לאו לשמחא אכיו
דגמרין מיניה חידור לא
הוה נמרין:

גליון הש"ס

גם' דברים ויחבב. וכן י'
נשענו ב'י' לומר חזק ונתן
אזה לנבתיים (שפטיים כח):
רש"י חזק ב'י' כח דברים
ובר' וחיבב לקיים תנאי. לא
ידעמי מה ל'י' חזק נשענו
התנאי חזק דאם לא יקיים
התנאי חזק המשפט חזק
ומתנה חזק וידעמי. וזה
למאי נריך לנחם שיהיה קבלה
ומה נריך קבלתו לא הויתן
לא נתן רק ע"מ ואם לא
יקיים התנאי חזק חזק
במחשבה ויחבב.

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חננאל

איר אביו מנין לאלה שהיה
שבעה שני יבא אחוה
באלה ואומר וגם משה
בוכרנצו מרד אשר השבינו
באלהים.
קלה דתחיל ואלה יעמוד
קלה וגו' ותכיר אורי
אשר יעשה פסל וסוכה.
אורי בו נודי שנאמר אורי
מרד משה מלך ה' ונבא
איכא דאמר מרדו גבור
והוא [עורל] בארבע
האיר לאמר אורי האיש
אורי יסר ברי חנינא את
אמן. וקרי' (עיר' ס"ד ע"ה)
אורי אשר לא יקום את
שנאמר ויארם יריסי הנג
שבעה שני. וכן תן תן
אורי. ותכנים מוטרים ב

ה"י מנין לשש שבעה אין עמה אלה כשבעה שיש עמה אלה
 כך שניה בח"כ. ובמסכת קטור מפרשה בפרק היה מביא את
 מנחתה (דף י"א.) היכי דמי שבעה שיש עמה אלה שבעה שלא
 נטמאת ואם נטמאת יבוא כך: ושעמה אלה ושעמה קול.

מדהוה ליה למכתב ושמועה אלה
שמעת מינה דהיא שבועה ^א (כג) שיש
בה אלה וכתב קול אלה ימרח
לגראח אחא לחיבה ב'א' שמח
הקולות: ויבא אוסו באלה. נבוכדנצר
את דקדיו: ארור בו נידיו בו
שבועה ^ב קללה כל לשונות הללו
הוא משמש וצריך לפרוש ממנו אם
הוא חכם ארור בלשון נידיו ואם
לאמר אדם לחבירו לשם שבועה וקבלו
עליו שבועה היא והתקבל את חבירו
בלשון ארור הוא לה' קללה היא
ומייד המקלל: ודלמא פתיה עבד.
אבל ארור לאו לשון שבועה הוא:
אמן בו שבועה. השויה את האר
שבועה כמואיא שבועה מפיו: בו
קבלה דברים. האומר לחבירו על
מנה שמקיים לי תנאי כך וכן ואמר
אמן קבל דבריו * ומייד לקיים תנאו:
בו אמנה דברים. ורואי עשו אתמן
על דבר פתלה ותמנה שויה לשון
מממן הדברים שיהא רעון שיהא
אמת כן: ואמרנה האשש אמן אמן.

וְהָיָה כְּשֶׁיִּשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל
 אֲשֶׁר יִשְׁמָעוּ וְיִשְׁמָעוּ וְיִשְׁמָעוּ
 אֲדֹנָיִם לְרֹאשֵׁי הַתָּמָר
 רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא
 קִבְּלָת דְּבָרִים בּוֹ הָאֵם
 דְּכֹתִיב ¹⁰ וְאָמְרָה הָאֵשׁ
 דְּבָרִים דְּכֹתִיב ¹¹ אֲדֹנָיִם
 וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן
 חֲנִינָא אָמֵן כִּי יַעֲשֶׂה
 יְהוָה שְׁבוּעָה בְּשִׁלְמָא
¹² כִּי מִי נָח אֶת לֵאמֹר
 שְׁבוּעָה הֵן נָמִי שְׁבוּעָה
 הֵן הֵן תְּרֵי יוֹמֵי דְכֹתִיב
 עוֹד ⁽⁶⁾ הַיּוֹמִים מִבְּמֹלֶךְ
 דְּבָרִי ר"ט וְחֻכְמִים פְּרָשָׁה
 חֲטָאוּ מֵהַ ת"ל וְהָאֵל
 חִיִּב אֵלָּא עַל שֶׁם ה' אֵשׁ
 שֶׁם מִיּוֹדֵעַ בְּמִיתָהוּ
 חֻכְמִים רַבִּי מְנַחֵם בְּרַב
 יוֹמֵת מֵהַ ת"ל שֶׁם ה' אֵשׁ
 בְּשֶׁם: וְהַמְקַלֵּל עֲצָמוֹ
 וְרַק הַשְּׁמֹר לֹךְ וְשִׁמּוֹר
 מְקוֹם שְׁנֹאמַר הַשְּׁמֹר
 חֲרָשׁ: יֵכָּה ה' ⁽⁷⁾ אֱלֹהֵי
 רַב כְּהֵנָּה קְמִיָּה דְרַב
 הָהוּא מוֹרְבֵּן קְמִיָּה דְרַב
 מֵאֵלָּה וְשִׁרְשָׁךְ מֵאֵרֶץ
 מִתְּנִיתִין אֲבָל בְּקָרְאִי
 מֵאִיר מוֹחִיִּב וְחֻכְמִים

דורש שנאמר גדולא קספר תהליס :
בבב. ואמרו יתהו : דאן לוס ליה
תחיר כו'. ודאן תבסכת
קדוקין (דף סה.) ד"מ אומר כל תנאי
כפול כתנאי דבני גד וכוני
לחובין] אינו תנאי ואי לא כפליה לא ארמין מכלל זה אנה שומע
קדוקין [וכן] מדרבנא [ונבחרהו] אס לא שטימ נקין ופשיטא אן דלא הוציא
ברבא שטימ אס לא תנקי אלא לא צעיק כפליה ומשיך י ת
ואסא י שטימ למשמעיה הכי תנקי ממיס המאריס האלה ואס י

הוא. איבא דאמי מוכבא הוה. דרביב מן שמים ולחמו המוכבים וגי' ופי' את שמימי שמייה ברא ליהוה. אורו בן שבעה שנה וישבע יהושע בעת ש' וגי' לא אמינו חרתי בעד ברו אשבעיהו ולישינהו. וראבא חבית דאורו: בן שבעה דרבי ודשביע הבית את האשה וגי' וכתוב וימלא האשה אמן ה' אמן אתר שבעה מביאי שבעה מפי דמי. אמן בן קבלה דברים שנאמר ויביר אפרו חתא לעשות אותם ואמר כל העם אמן. אמן בן האמנת דברים אמן בן חן וגי' י' קם ה' אלהי: אלא אלעזר לא ידא לאו אתר וגי' חיו ימי שבעה ונקם. ופשוטה ונקם. המקלל כל הגוים חייב דברי' ר' חיו ימי שבעה ונקם. ופי' מות יומת אלא על שם המיתב במיתה.

שבועת העדות פרק רביעי שבועות לו.

וְהָיָה דַּמְיוֹ דְּאִי אָמַר. וְלֹא דְשִׁנּוּעָה מִמֶּנּוּ הִיט אֱלֹהִים לְהוֹרֶה וּקְלָתָהּ יֵשׁ עִנּוּם דְּדִנְרִי: יִכָּר וּבֵן יִכְבֵּם וְזוּ הִיא אִמָּה שְׁנֵאִמָּרָהּ בְּתוּרָה. מִימָה דְלַעֲלִיל לֹא גִמְרִין אֱלֹהִים שְׁנֻעָה שְׁאִין עֵמָה אֱלֹהִים שְׁאִי כְּשֻׁנּוּעָה שֵׁים עֵמָה אֱלֹהִים אֱלֹהִים שְׁאִין עֵמָה שְׁנֻעָה כִּים עֵמָה שְׁנֻעָה מִגְלִי:

ועל הכניין באוהרה. ואל"ס למ"ד
בפרק ד' מימות וסנהדרין
דף סו. אלהים לא תתקן קדש איש
איש כי יקל למל לא וי"ל דאלעמריך
לכרת ואלא דלמריך על הכניין
באוהרה למעוטי מיתה אחא ולא
למעוטי כרת: **בנקבו** שם יוסף
מה ה"ל. מיתה הא אלעמריך
למדרשין כפ' ד' מימות (סס דף טו.)
דלמו חייב עד שינקר בקל: **בסס:**
דשמור נפקש טאר. מיתה בנקבו
ד"ה חייב וכוונול עמלו

אִכָּה פְּלוֹגַחַת (יֵשׁוּעַ אָבִי) חֲסֶלָה נִמְנָה
חִפְיוֹן לִיה מִזֵּדִים קִרְאָה זֶה מִהוֹשֶׁעַ
מִדָּל נִפְשׁוֹתֵינוּ וְעוֹד תִּימָה דְּכַס'
מִיתוֹת (נִסְתָּרִין דִּק סו.) דְּמִיק
לִשְׁטוֹת זֻהֵרָה לִמְקַלֵּל אֲבוֹי מִנְשִׂיא
וְחֶסֶד רִיין לִיבֵר מִמְקַלֵּל עֲמוֹ וְיִיל
דִּל לֹא דִכְסֵנְהָ אֲבוֹי (ו) לֹא הוּא
נִמְרִין צִעֲשָׁנוּ מִי שֶׁלֹּא מִיֵּנוּ
שֶׁאֱסוֹר בְּחִירוֹ:
מִקְלָל הַבְּרוּ דְּבִתֵּי אֲבִי תִקְרָא
חֶרֶשׁ. מִחֶרֶשׁ אֲבוֹי אֲמִי
אַלֵּא שֶׁלֹּא חֶס כֹּחַ לְהִסְרִיךְ וְיִשֵּׁא
לְמִסְכָּן שֶׁן מִשׁוּיִן דְּפִרְיִן בִּפ' ד'
מִיתוֹת (סֵס דָּף סו.) וְסֵס עַל דִּין
וְחֶרֶשׁ וְנִשְׂא לְדִבּוּי אֲבוֹי מִנְשִׂיא:
ה"פ

אשר לא יקום את דברי התורה הזאת לעשות אותם
האמנת בדברים דכתיב¹² ויאמר ירמיה [הנביא] (אל
ה' יקם ה' את דברך אמר רבי אלעזר :לאו שבועה
ו שבועה דכתיב¹³ ולא יהיה עוד המים למבול וכתיב
ונשבעתי אלא הן שבועה מנא לן סברא הוא מדלא
אמר רבא והוא דאמר לאו לאו תרי וימיני והוא דאמר
כ¹⁴ ולא ייכרת כל בשר עוד ממי המבול ואלהיה
מדלאו תרי וימיני הן נמי תרי וימיני: המקלל כבולן חייב
דרין: ¹⁵תנו רבנן באיש¹⁵ איש [איש] כי יקלל אלהיו ונשא
כבד נאמר ¹⁷בנקב שם ה' מות יומת יכול לא היא
מיוחד בלבד מנין לרבות את הכינויין תלמוד לומר
ו וגו' מכל מקום דברי רבי מאיר וחכמים אומרים: על
הכינויין באזהרה: והמקלל אביו ואמו וכו': ¹⁸מאן
יוסי דתניא רבי מנחם בר יוסי אומר ¹⁷בנקב שם
ה' על המקלל אביו ואמו שאינו חייב עד שיקללם
וחבירי כו': אמר רבי ינאי ודבריו הכל עצמו דכתיב
ופשע מאד ¹⁹(¹⁹כדברי אבין אמר רבי אילעא דאמר כל
ואל אינו אלא לא תעשה וחבירי דכתיב ¹⁹לא תקלל
וכן יכנה אלהים זו היא אלה הכתובה בתורה: יתיב
ודורא וייתיב וקאמר הא מתייתין כדתנן א"ל כנה יתיב
כהנא וייתיב וקאמר ²⁰גם אל יתצדק לנצח יחתך ויסחך
ויים סלה א"ל כנה תרתי למה ליה מהו דתימא ה"מ
מרא: אל מבנני קה"ל א"ל: אל יבך ויבכך ויישבי לך רבי
מאיר: ²¹והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע את
ק תנא כדתנן אמר רב יוסף השתא דאנן תנן הכי וכי
ש"מ דוקא תנן אלא קשיא כי לית ליה בממונא אבל
שומע דאיסורא הוא ²²ואמר ר' תנחום בר חנינאי ²¹הנני
קי הא לאו הכי מכלל לאו אתה שומע הן לא אמרין

זהו: וברי סוטה דא'סורא. ופרעין מינה לר"מ כו' דתנן ב' במסכת
נזיר לברך את הקטנות ולא נאמר אלא לשמוע לאו מכלל הן קללה מכלל
שם הנקי כחיד בלא יו"ד כמו חנקן וקאי אקרא דמרתיה דמכח
שמים אלמא אי לא הנקי מכלל הן אחה שומע לאו לא דמרתין:
שמי

שיעורו ט ז 15. והקולא כל רבתי אחבה אל יקרב כל בשו דמי המבול וטא
בראשאי ט ז 16. אל ישראלי תדבר לאמר איש כי יקרא אליו ונשא וטא
ז 17. מות ויקח נפש ריגמו בו כל העדר כנר כאדור קבבו שו יתקולא כל
ז 18. מאד פן משבח את ההוריקים אשר איר עיניו ופן וסור מלכבו כל פן חייו והדעתם ככל
ז 19. אל תקלל בשם רשמי וכל אתן מלשלת ואלאמור אליו ז' יקרא ש' ז'
ז 20. ויחזק ויפדשן מארץ חתי סלה הלישם ז' 21. והשבעת את הארץ ואלמר
ז 22. ואלא ואם כל שחיתו אדמה חתת אשר נקני ממי העמים והמורדים והלה כמדר' ז'

על הכנויים באזהרה, וכן המקלל עצמו או חברו [בבילי] עובר בלא תעשה

עין משפט
נר מצוה

צד א מרי פיו מהל' תח' הלכה ב ופ' כי מהל' פסחדיו הלכה ג ופ"ב מהל' שטועות הלכה ב שמג לאין לחין עור יו"ד סעי' שלד טו"ש"ע ח"ת סימן כו סעי' א ונרנב אלעם עור במו"ק פרק ג דף קס"ח:

צו ב מ"ב פ"ב מהלכות שטועות הלכה א שמג לאין רחא טו"ש"ע יו"ד סימן רלו סעי' ג ויסימן רלו סעי' ג:

צ"ג ג ד ה מ"י שם ה"ל א ו
סמנ שם טושיע יו"ד פ'
ל"ל טע"ף ה'
צ"ה ו מ"י פ"ב מה"ל ע"ודת
טוברים הל"ה ז'
ז (מ"י) פ"ה מה"ל חמרים
ה"ל א ב טושיע יו"ד סימן
דמא כפ"י ח']:

ה' אור השלם

1. וְנָפֶשׁ כִּי תִחָסֵף וְשִׁמְעָה
קוֹל אֱלֹהִים הוּא עַד אִם
רָאָה אִם יָדַע אִם לֹא יִגִּיד
נִפְשָׁא עֲוֹנִי: וְיִירָא ה' א
2. וַיִּקַּח מִזֶּמֶר עַל הַמַּלְכוּת
וַיִּכְרַת אֶת־הָרִית וַיִּכְרַת
אֶת־בְּאֵלָהּ וְאֵת אֱלִי־הָאֶרֶץ
לְקַח:
3. וְגַם בְּמֶלֶךְ נְבוּזַרְנֶאֱדָר
מֶרֶד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּ
בְּאַחֲרֵים וַיִּקַּשׁ אֶת עֲרֹפֹ
וַיֹּאמְרוּ לֵבְבוּ מִשּׁוֹב אֶל־
יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

דברי הימים ב' לו' יג
4. אורו מרוז אמר מלאך יי
ארו ארור ישיבה כי לא
באו לעזרת יי לעזרת יי
בגבורים: שופטים ה כג
5. ואלה יעמדו על הקללה
בדור עיבל ראובן גד ואשר
חובלן דן ונפתלי:

דברים די י
6. ארור האיש אשר יעשה
פסל ומוסקה ונחשת י
מעשה ידיו קרש ושם בסתר
וענו כל העם ואמרו אמן
דברים די י
7. וישבע ה' וישע בעת
ההיא לאמר ארור האיש
לפני י' אשר יקים וקנה את
העיר הזאת את ייחוד
כבברו י' סתנה ובצעירו
יציב בלתיקת; וישע די י
8. ואיש ישראל נגש ביום
ההוא וישל את כל העם
לאמר ארור האיש אשר
יאכל לחם עד הערב
ונקמיו מאיבי ולא יטעם
כל העם לחם:

שמואל א יד כד
9. ויונתן לא שמע
בהשביע אביו את העם
וישלח את קצה המטה
אשר בידו ויטבל אותה
ביערת הדקש וישב ידו אל
פיו ותארגנה עינו:

שמואל א י"ד כו
10. ובאו חמים ומגוררים
האלה במעין לעבות בן
ולפלל ירך ואמר האשה
אמן אמן; בסדר כ"ב
11. ארור אשר לא יקם
את דברי התורה האת
לעשות אותם ואמר כל
העם אמן; בדברים כ"ו
12. יאמר ידמה וקבץ
אמן בן יעשה י' את
ברוך אשר בנאת להשיב
כלי בית י' וכל העלה
מבבל אל המקום הזה

13. חִכְרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
אֲשֶׁר בֵּינוּ וּבְעֵיבֵיכֶם וְכִן כָּל
נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בְּשָׂר וְלֹא
יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לַמָּבּוּל
לְשׁוּבָתָם כָּל הַיָּמִים

14. כי מי נח זאת לי אשר
נשבעתי מעבר מי נח עוד
על הארץ כן נשבעתי
מקצת עליך ומנער ברך

וְהָיָה עוֹד מִבּוֹל לְשֹׁחַת הָאָרֶץ;
וְנָקַב וַיִּקְרָא כֹד טו' 17. וְנָקַב
רַק הַשְּׁמֵר לָךְ וְשִׁמּוֹר נִפְשְׁךָ
וְיָדְךָ וְלִבְךָ כְּנִיךְ; וְדָבִיר ד ט
20. גַּם אֵל יִתְחַד לְנֹצֵחַ יִתְחַד
אֵל הָאִשָּׁה אִם לֹא יִשְׁכַּב אִישׁ
ט
א"ר ינאי ודברי הכל.